

Majbølle, den 8. september 2018

Til Folketingets Retsudvalg

Manglende regulering af retten til den sidste vilje

Baggrund

Når man som borger og individ i en række af livets sammenhænge forsøger at indrette sig så fornuftigt som muligt, er det oplagt at man også forbereder og tager stilling til hvad der skal ske i forbindelse med den uafvendelige afslutning af tilværelsen.

Det står imidlertid klart, at hvis man om man så må sige har købt billet til den sidste rejse, er der ingen garanti for, at rejsen bliver til noget.

Jeg har som jurist afsøgt hvad der måtte ligge af bestemmelser om gennemførelse og respekt af ens sidste vilje, og det står mig klart, at der her er et gabende juridisk udækket hul. Som jurist er jeg i sagens natur på det rene med, at det er en god idé at affatte sådanne forhold i et dokument. Det har dog ingen juridisk værdi hvis der ikke er nogen til at læse det og/eller respektere det.

Det finder jeg problematisk, og det undrer såre, at lovgivning m.m. ikke har forholdt sig til problemstillingen henset til, at alle mennesker naturgivent på et eller andet tidspunkt bliver konfronteret med døden og hvad heraf følger. Målgruppen er alle voksne individer ved bevidsthed og med de fornødne mentale ressourcer.

Konkretisering af tematikken

Lad mig eksemplificere og konkretisere. Man har tilkøbt et bestemt gravsted for en given periode og foreskrevet hvad der skal ske - også i forhold til vedligeholdelse og på forhånd betalt for samme.

Ligeledes har man foreskrevet, om man skal bisættes eller begraves og hvad der skal ske i den forbindelse, herunder valg af salmer osv. - i det hele taget ønsker, krav og betingelser desangående.

Jeg er bekendt med det bedemænd kalder "Min sidste vilje" hvor man i skemaform kan nedfælde ønsker/krav mv. Det er ikke et juridisk dokument. Og så er det såkaldte "Livstestamente", men det omhandler så vidt ses alene krav/ønsker til fx modtagelse af livsforlængende behandlinger i forskellige situationer.

Ingen af delene omfatter som jeg vurderer det i efterfølgende beskrevne situation/scenarier.

Jeg har bl.a. søgt oplysning i Ældresagens rådgivning. Her henviser den juridiske rådgivning til Elysium Begravelsesopsparing og Begravelseskassen Danmark, begge dele private foretagender med henblik på opsparing af penge til dækning af begravelsesudgifter. Begge ordninger rummer ikke de juridiske tilsikringer af den sidste vilje som jeg efterspørger.

Så er der måske en mulighed for at få udarbejdet og tinglyst et testamente. Denne model er ifølge Ældresagen ikke en løsning, da testamenter først åbnes og behandles i forbindelse med bobehandlingen og begravelseshandlingen dermed allerede har fundet sted.

Ældresagen nævner så den mulighed, at man gør familie, pårørende, venner mfl. opmærksom på hvad ens sidste vilje består i. For det første er det imidlertid ikke sikkert, at bestemmelser, vilkår og ønsker de facto vil blive respekteret og effektueret. For det andet er der i sagens natur ingen garanti for at man har adgang til sådanne i sin omgangskreds, og for det tredje hvis ja, er der ingen garanti for, at disse er i live og dermed i stand til at realisere afdødes sidste vilje.

Endeligt nævnes den mulighed, at man måske kan rette henvendelse til en advokat som så skal sørge for udførelse og respekt af den sidste vilje. For det første er det uklart hvordan det i praksis og juridisk bindende skulle lade sig gøre. For det andet er det igen ikke sikkert, at pågældende er i live når det er tid til at gennemføre den afdødes sidste vilje.

Formålet med min henvendelse til Folketingets Retsudvalg

Kort sagt som landet ligger kan jeg umiddelbart ikke se andet, end at vi i Danmark befinder os i et juridisk limbo i forhold til respekt og realisering af afdødes sidste

vilje. Derfor efterlyser jeg Retsudvalgets stillingtagen, forhåbentligt med adækvate tiltag som resultat.

Juridisk sikring af en afdøds sidste vilje kræver efter min opfattelse, at der etableres en eller anden registrering hos relevante offentlige myndigheder. Det kunne eksempelvis være i Folkekirken (sogne, kirkekontorer mv.). Og en oplagt service for medlemmer af Folkekirken. For ikke-medlemmer af Folkekirken skal der i sagens natur findes en alternativ løsning. Hvis en sådan juridisk gyldig registrering ikke skal være betinget af folkekirkeligt medlemskab, må man tænke ud af boksen og måske etablere en adækvat registreringsordning i regi af Indenrigsministeriet.

Under alle omstændigheder er det mig som det fremgår en gåde, at retstilstanden p.t. ikke leverer en juridisk sikring og dermed respekt af en afdøds sidste vilje. Danmark er et i øvrigt gennemreguleret samfund hvor rigtigt mange forhold er (detail-)reguleret. Om fraværet af mulighed for som beskrevet at sikre sin sidste vilje skyldes, at forholdet sig til døden som uafvendeligt faktum bundet i dødsfobi og/eller tabuisering, skal jeg ikke kunne sige.

For de mennesker der bevidst har taget stilling udmøntet i krav til hvad der skal ske når døden er indtrådt, savnes i den grad en juridisk bindende for løsning af samme. Jeg appellerer derfor til, at der fra politisk hold tages hånd om den skitserede problemstilling med henblik på juridisk tilsikring af respekt og eksekution af en afdøds sidste vilje. I samme forbindelse skal der etableres mulighed for etablering af en form for båndlagte midler til finansiering af udmøntning af den sidste vilje.

Hvis der mod mit vidende allerede eksisterer ordning der opfylder det af mig efterspurgt formål, lader jeg mig naturligvis gerne retvise.

Med venlig hilsen

Erik Værbak

Bagvej 31

Majbølle

4862 Guldborg

